

1982, 10. října – Sdělení VONS č. 310 „Dr. Jaromír Šavřda znovu ve vazbě“ o provedení domovní prohlídky u Jaromíra Šavřdy a jeho vzetí do vazby.¹

Dne 24. září 1982 byl kolem dvacáté hodiny zadržen ve svém bytě příslušníky StB dr. Jaromír Šavřda.² V té době byl doma sám. Za jeho přítomnosti byla na základě povolení k prohlídce od prokurátora provedena domovní prohlídka. Trvala asi dvě hodiny a byly při ní zabaveny dva psací stroje, materiály Charty 77, některé knihy a část osobní korespondence. Poté byl dr. Jaromír Šavřda odveden a vzat do vazby, ze které se nevrátil ani po 96 hodinách.³ Celou akci údajně řídil major Šebesta z krajského oddělení StB v Ostravě.⁴ V tu dobu byla manželka dr. Šavřdy na své chalupě u Kroměříže. Také ji navštívili v sobotu 25. 9. kolem poledne tři příslušníci StB a informovali ji o zadržení manžela na základě podezření z trestné činnosti podle paragrafu 100 tr. z. o provedení domovní prohlídky. Poté provedli domovní prohlídku za přítomnosti paní Šavřdové na zmíněné již chalupě. Prohlídka trvala asi hodinu a provedli ji nadporučík JUDr. Fischer, nadporučík Horečka a poručík Poruba.⁵

Přesto, že ještě 28. 9. neobdržela paní Šavřdová oficiální písemné vyrozumění, vše nasvědčuje tomu, že proti jejímu manželovi bylo zahájeno trestní stíhání.⁶

Dr. Jaromír Šavřda, původním povoláním profesor gymnázia, nyní v invalidním důchodu, se narodil 25. 5. 1933, je ženatý a má dospělého syna, který žije v USA. Adresa jeho trvalého bydliště je: Ostrava-Zábřeh, Vyškovická 87. Jeho manželka se jmenuje Dolores Šavřdová a bydlí na uvedené adrese.⁷

Dr. Šavřda byl již jednou trestně stíhán a odsouzen podle § 98 odst. 1 tr. z. na dva a půl roku do vězení, z čehož byl jeden rok ve vazbě. Zbytek trestu si odpykal v Ostrově nad Ohří. Bylo to v letech 1978–81. Jeho případ je popsán ve sděleních VONS z té doby.⁸ Jeho zdravotní stav je vážný (pokročilá skleróza, TBC ledvin,

celková srdeční slabost), takže obavy o jeho život v případě dalšího vězení jsou oprávněné.⁹ Dr. Šavrdra je signatářem Charty 77.¹⁰

Informace o Chartě 77, r. 5, 1982, č. 9, s. 8–9.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Vladimíra Liberdy a Jaromíra Šavrdy viz dále sdělení VONS č. 315 a 322, dokumenty č. 316 a 323.
- ² Ve stejný den byl kontrolován příslušníky SNB a následně zadržen bývalý středoškolský profesor Vladimír Liberda (mělo se tak stát na cestě od J. Šavrdy), u něhož byly zajištěny „*různé písemnosti, jež svým obsahem pobuřují společenské a státní zřízení republiky, spojenecké a přátelské vztahy republiky k jiným socialistickým státům*“. Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslav Neděla obvinil Liberdu z trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 1 písm. a), c) tr. zák. Usnesení o zahájení trestního stíhání V. Liberdy z 24. 9. 1982 je uloženo in: OS v Ostravě, soudní spis k případu Vladimíra Liberdy a Jaromíra Šavrdy (spis. zn. 1 T 15/83) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 55/90.
Ze zprávy k případu J. Šavrdy, která byla součástí původního archivu VONS, vyplývá, že si Liberdova rodina nepřála, aby byl jeho případ zveřejňován. LP, Sb. VONS, inv. č. 198, sign. IV/2, kart. 33.
- ³ Dne 25. 9. 1982 byl také Šavrdra obviněn z trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 1 písm. a), c) tr. zák. Usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslava Neděly z 25. 9. 1982 je uloženo in: OS v Ostravě, soudní spis k případu Vladimíra Liberdy a Jaromíra Šavrdy (spis. zn. 1 T 15/83) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. Rt 55/90.
- ⁴ Vyšetřovatel Odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava mjr. Radomil Šebesta navrhl 25. 9. 1982 vzít Šavrdru do vazby pro výše zmíněný trestný čin, přičemž svůj návrh odůvodnil tím, že „*jmenovaný z nepřátelství ke státnímu zřízení republiky nejméně od jarních měsíců roku 1981 až do současné doby ve svém bytě rozepisoval, překládal a rozšiřoval ve větším množství mezi více osob různé písemnosti, strojopisy a tiskoviny, které jsou svým obsahem zaměřeny vůči socialistickému a společenskému státnímu zřízení republiky, čímž pobuřoval [proti] socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky a proti spojeneckým nebo přátelským vztahům republiky k jiným státům, zejména SSSR*“. Návrh na Šavrdovo vzetí do vazby z 25. 9. 1982 i usnesení krajského prokurátora v Praze (v zastoupení Miroslavem Vinklerem) z 28. 9. 1982 o Šavrdovu vzetí do vazby počínaje dnem zadržení 25. 9. 1982

viz in: tamtéž. Zde je uloženo též usnesení krajského prokurátora v Praze (v zastoupení Miroslavem Vinklerem) z 27. 9. 1982 o vzetí V. Liberdy do vazby počínaje dnem zadržení 24. 9. 1982.

- ⁵ Usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslava Neděli z 24. 9. 1982 o provedení domovní prohlídky u V. Liberdy, Jaroslava Kukola a u J. Šavrdy a protokoly o jejich provedení (u Liberdy a Kukola z téhož dne, u Šavrdy z 25. 9. 1982) jsou uloženy in: tamtéž. Zde jsou uloženy usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ostrava kpt. JUDr. Miloslava Neděly z 10. 11. 1982 o provedení domovní prohlídky u Tomáše Hradílka a ze 17. 11. 1982 u Jiřího Vebera a protokoly o jejich provedení z 10. 11. 1982, resp. 17. 11. 1982.
- ⁶ Šavrda podal po svém zadržení stížnost proti usnesení o domovní prohlídce i proti usnesení o jeho vznesení obvinění nejprve ke Krajskému prokurátorovi v Ostravě a poté též Krajskému soudu v Ostravě. Podobně jako v případě jeho prvního stíhání byly tyto, stejně jako všechny další stížnosti zamítnuty. Tamtéž.
- ⁷ Podkladem pro toto sdělení byla zpráva Šavrdova přítele Tomáše Hradílka pro VONS o zadržení Šavrdu a Jaroslava Kukola, která je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 198, sign. IV/1, kart. 33.
- ⁸ Viz sdělení VONS č. 47 a 133, dokumenty č. 47 a 134, a dokument č. 1160.
- ⁹ Šavrda byl již před nástupem prvního trestu v invalidním důchodu. Během vazby a následujícího výkonu trestu v letech 1978–1981 se dále prohloubily jeho zdravotní potíže. Viz mj. text „Zpráva příbuzných pro přátele odsouzených“ obsahující zprávu o životních podmínkách a zdravotním stavu vězňů Petra Uhla, Václava Havla, Václava Bendy, Jiřího Dienstbiera, Otty Bednářové a Jaromíra Šavrdu in: *Informace o Chartě 77*, r. 3, 1980, č. 9, s. 13–14.
- ¹⁰ Jméno Jaromíra Šavrdu jako signatáře Charty 77 bylo zveřejněno mluvčími Charty 77 dne 13. 3. 1983. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 498.